

Til Klima- og Miljødepartementet

Høringsuttalelse – Bruk av snøscooter for fornøyleskjøring (Deres ref. 14/523)

Naturvernforbundet Rana og omegn vil uttale følgende om forslag til endringer i lov om motorferdsel i utmark:

Hovedinnholdet i lovforslaget er å legge til rette for fornøyleskjøring med snøscooter i alle landets kommuner der kommunene selv får bestemme løypenettet. Dette er den motsatte målsetting av gjeldende motorferdselslov og forskrifter.

Naturvernforbundet er først og fremst mot økt motorferdsel i utmark fordi vi vil verne om den siste villmarka, og urørt natur for øvrig, som områder for menneskene til rekreasjon, stillhet og opplevelse. Dette er verdier som ikke kan kjøpes for penger, faktisk tvert imot. Det er den genuine villmarka og den urørte naturen som virkelig har blitt en mangelressurs i verden i dag. Verdien av slike områder vil være langt større dersom de er vernet for tekniske inngrep enn at de blir åpnet for det. Framtidens turister vil sannsynligvis ikke komme hit for å oppleve en nedslitt natur de kan finne overalt ellers. Vi må erkjenne det faktum at også i Norge er stadig færre områder uberørt av tekniske inngrep. Bare 12% av Norges natur var villmarkspreget pr. januar 2013 mot 48% i år 1900 (kilde: Miljødirektoratet 2014). Områdene blir stadig redusert og oppstykket, noe den nye motorferdselsloven, om den blir vedtatt, vil bidra til selv om verneområder på papiret er unntatt.

Et viktig element i vår motstand er at mange dyr går drektige størstedelen av vinteren. Dyrene er ekstra sårbare de siste vintermånedene da det skjer betydelig vekst og utvikling hos fostrene. Det er nettopp i vårmånedene mars og april, med lysere og lengere dager, at presset fra en liberalisert motorferdsel vil være ekstra stor. Dette vil føre til økt belastning i en periode der drektige dyr trenger hvile og ro for å kunne bære frem unger. Forslaget til fornøyleskjøring med snøscooter går overhodet ikke inn i denne problemstillingen.

Departementet skriver i sitt høringsbrev at ”En markert økt motorisering av norsk natur er ... ikke ønskelig..... det (er) fortsatt et mål å begrense motorferdsel i utmark mest mulig.” (sitat fra punkt 3, avsnitt 2). Naturvernforbundet Rana og omegn har ingen tro på at de restriksjonene som foreslås i lovforslaget vil få noen annen effekt på ulovlig kjøring enn det man har sett i Finnmark, Nord-Troms og de sju forsøkskommunene fra 2001, bl.a. Fauske og Hattfjelldal. Åpnes det for fornøyleskjøring i snøscooterløyper vil det føre til mye mer ulovlig kjøring utenfor løypene uavhengig av verneområder, villreinområder, skiløyper, kulturminner eller hytteområder.

Departementet har heller ikke foreslått å lage forbud mot snøscooterløyper i viktige friluftsområder (jfr. punkt 3, avsnitt 7). Og under punkt 6, Særlige spørsmål som ”økt behov for oppsyn og kontroll” og ”strengere straffesanksjoner” fremmer ikke departementet konkrete forslag, bare ”problemstillinger”. Klarere kan det ikke sies hvor regjeringen vil med dette forslaget og at ”begrensning av motorferdsel i utmark” bare er tomme ord.

Forslaget vil også ha svært negative konsekvenser for folkehelsen. Vi vil sette fokus på to områder i den sammenheng. For det første er det utenfor løypene ulykkene skjer. I følge Arve Lønnum i Snøscooterimportørenes Forening er dette tallet over 95 % (Altaposten 11.02.14). Nesten samtlige avdøde i snøscooterulykker de siste årene har kjørt ulovlig, i fjellsider, i trange juv, mot barduner på lysmaster mm. Det store store flertallet av disse er unge menn, dvs. veldig mange tapte leveår. Ulykkesfrekvensen er over tre ganger så hyppig med snøscooter som med bil, motorsykler, moped etc., dvs. 9,0 mot 2,4 pr. 1000 kjøretøy i følge Rapport Nord-Trøndelag Politidistrikt av 30.01.14. For det andre er overvekt og fedme et økende problem i befolkningen og kanskje særlig blant den oppvoksende slekt. F.eks. står det i ”Kommunedelplan folkehelsearbeid 2014 – 2024 – en friskere befolkning”, som Miljø-, plan- og ressursutvalget i Rana kommune behandlet 6. mars i år, i sammendraget på side 3, at ”I Rana kommune er overvekt et større problem enn i landet som helhet, vurdert etter andelen menn med BMI > 25 på sesjon. Hele 35 % av menn fra Rana, målt ved sesjon, har overvekt inkludert fedme. Landsgjennomsnittet er 25 %. Dette understreker også viktigheten av et fysisk aktivt liv...” Sitat slutt. Vi spør: Er frislipp av snøscooterkjøring riktig signal til oppvoksende generasjoner med tanke på å stimulere til økt aktivitet?

Regjeringen ivrer for interessene til et lite mindretall. I følge departementets høringsbrev er det nå ca. 76500 snøscootere her i landet. Men hvor mange husstander er det? 1 million? Tall fra Opplysningsrådet for Veitrafikken viste at det i 2010 var ca. 1800 snøscootere i Rana. Nå har tallet kanskje steget til rundt 2000. Men i Rana er det ca. 11000 husstander. Det betyr at minst 80 % av oss som bor i Rana ikke har snøscooter. På landsbasis er andelen som ikke har snøscooter sannsynligvis enda større. En Gallup utført av Synovate i 2010 viste også at 67 % ikke ønsket en mer liberal motorferdselslov.

Vi spør: Hvorfor denne brennende interessen for å bruke motorkraft, slippe ut CO₂, forstyrre dyr, skiløpere og samtidig oppfordre folk til å være mindre fysisk aktive i naturen? Naturvernforbundet Rana og omegn mener forslaget om bruk av snøscooter til fornøyleseskjøring på alle vis fornekter de utfordringene menneskeheten og den norske befolkningen står ovenfor. Vi ber departementet trekke lovforslaget. La gjeldende lov om motorferdsel i utmark bestå og heller bli innskjerpet med forskrifter som begrenser all uønsket atferd i naturen.

Camilla D. Bjugn,
Leder
Naturvernforbundet Rana og omegn